



Biblioteki, księgozbiory w starożytnej Grecji i Rzymie

- [Biblioteki, księgozbiory w starożytnej Grecji i Rzymie](#)



Biblioteki, księgozbiory w starożytnej Grecji i Rzymie

Ważne daty

387 p.n.e. – powstanie akademii Platońskiej

28 p.n.e. – Oktawian August zakłada w portyku świątyni Apollina na Palatynie bibliotekę

117-138 n.e. – powstanie biblioteki Hadriana

Scenariusz lekcji dla nauczyciela

Źródło: online-skills, licencja: CC0.

II. W zakresie kompetencji kulturowych. Uczeń:

6. posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu życia publicznego i prywatnego w starożytnej Grecji i Rzymie:

3) życie domowe i rodzinne w Grecji i Rzymie (dom; rodzina; dzieci i edukacja; imiona i nazwiska greckie i rzymskie; ubiór w Grecji i Rzymie);

13. potrafi scharakteryzować i poddać interpretacji uwzględniającej właściwy kontekst kulturowy następujące kluczowe zjawiska z zakresu życia publicznego i prywatnego w starożytnej Grecji i Rzymie:

2) życie domowe i rodzinne w Grecji i Rzymie (dom; rodzina; dzieci i edukacja; imiona i nazwiska greckie i rzymskie; ubiór w Grecji i Rzymie);

Nauczysz się

charakteryzować kulturę starożytnego Rzymu;

omawiać poznane zasady funkcjonowania starożytnych bibliotek;

omawiać system zapisu dzieła na papirusowych zwojach.

Biblioteka w starożytności

Biblioteka w starożytności nie dawała czytelnikowi aż takiego komfortu w korzystaniu z dzieł wybitnych twórców jak dziś, ale pamiętać należy, że w czasach **papirusów** warunki kopiowania i rozpowszechniania oraz przechowywania tekstów były zupełnie inne niż dzisiaj. Odmienne były też zasady działania bibliotek, które wywodziły się z prywatnych księgozbiorów, powstawały poprzez fundację bogatego patrona lub naturalnie tworzyły się przy ośrodkach naukowych i szkołach.



Ruiny starożytnej budowli Biblioteki Hadriana, Monastiraki, Ateny, Grecja, online-skills, CC BY 3.0

Dwóch starożytnych Greków, jeden z nich ze zwojem papirusowym w czasie pogawędki przy kolumnach świątyni, (ilustracja stylizowana na antyczną), online-skills, CC BY 3.0

Biblioteka Hadriana, Ateny, Grecja, online-skills, CC BY 3.0

Autor nieznany, „Posąg Platona”, Akademia Ateńska, Grecja, online-skills, CC BY 3.0

Autor nieznany, „Gajusz Juliusz Cezar”, Neapol, Włochy, online-skills, CC BY 3.0

Autor nieznany, „August prima porta”, I w. n. e., Muzeum Watykańskie, wikimedia.org, domena publiczna

Autor nieznany, „Posąg cesarza Trajana”, Rzym, Włochy online-skills, CC BY 3.0

Zadania

Ćwiczenie 1

Starożytni władcy Grecji, którzy zaczęli gromadzić księgozbiory i dali początek instytucji biblioteki publicznej, to:

☐ hoplici

☐ cesarowie

☐ tyrani

Ćwiczenie 2

Przy świątyni Apollina powstała:

☐ Bibliotheca Palatina

☐ Bibliotheca Octaviana

☐ Bibliotheca Ulpia

Ćwiczenie 3

Połącz w pary imiona oraz dokonania:

Oktawian August

ufundował gmach biblioteczny dla szkoły medycznej na wyspie Kos

Gajusz Azyniusz Polio

założył w Rzymie pierwszą bibliotekę publiczną

Pizystrat

założył bibliotekę w portyku świątyni Apollina

Gajusz Stertiniusz Ksenofont

zgromadził w Atenach imponujący księgozbiór

Ćwiczenie 4

Twórcą słynnej Akademii nie był:

☐ Arystoteles

☐ August

☐ Platon

Ćwiczenie 5

Połącz w pary terminy i wyjaśnienia.

titulus

koniec zwoju książkowego, drążek, do którego przymocowywano papirus

codicillus

puszka, pudełko, w którym przechowywano zwoje papirusowe

scrinium

kodeks, forma książki z pociętymi kartami

umbicillus

tytuł książki

Ćwiczenie 6

Strona papirusu, którą zapisywano i która po jego zwinięciu znajdowała się wewnątrz zwoju to:

☐ verso

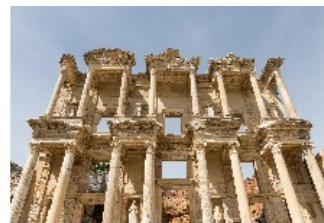
☐ index

☐ recto

Ćwiczenie 7

Dopasuj podpisy do obrazów:

Oktawian August, twórca dwóch publicznych bibliotek, Biblioteka Aleksandryjska, rycina współczesna, Biblioteka Celsusa w Efezie, Platon, twórca Akademii



.....

.....

.....

.....

Słowniki

Słownik pojęć

Recto

stronica karty, manuskryptu, którą czyta się najpierw, stronica w książce oznaczona numerem nieparzystym .

Verso

odwrotna strona karty, manuskryptu, którą czyta się po stronicy zwanej recto, stronica w książce oznaczona numerem parzystym.

Papirus

używany w starożytności materiał pisarski otrzymywany z rdzenia cibory papierowej, sklepany w długie pasy, przechowywany w zwojach.

Wolumen

w znaczeniu introligatorskim tom, bez względu na to, czy zawiera część, całość dzieła lub kilka dzieł (albo tomów w znaczeniu wydawniczym).

Kodeks

księga rękopiśmienna, zazwyczaj pergaminowa, zdobiona ilustracjami .

Polikarates

żyjący w VI w. p.n.e. tyran wyspy Samos, dzięki któremu rozwinęła się ona gospodarczo i militarnie. Ginie z ręki Persów.

Pizystrat

żyjący w VI w. p.n.e. tyran Aten. Uznawany za dobrego władcę, za którego miasto funkcjonowało w dobrobycie.

Gajusz Juliusz Cezar

ur. 13 VII 100 p.n.e., zm. 15 III 44 r. p.n.e., Rzym, wódz i polityk rzymski.

Słownik łacińsko-polski

Źródło: online skills, licencja: CC0.

Galeria dzieł sztuki



Autor nieznany, „Posąg Platona”, Akademia Ateńska, Grecja, online-skills, CC BY 3.0

Bibliografia

L. Winniczuk, *Ludzie, zwyczaj, obyczaje starożytnej Grecji i Rzymu*, Warszawa 2006.

Słownik łacińsko-polski. opr. K. Kumaniecki, Warszawa 1997.

J-N. Robert, *Rzym. Przewodnik po cywilizacji*, Warszawa 2007.

W. Kopaliński, *Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych*, Warszawa 2014.

K. Kumaniecki, *Historia kultury starożytnej Grecji i Rzymu*, Warszawa 1988.